

Rapport från inspektion den 7 maj 2025 av Överförmyndarnämnden i Danderyds kommun

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) kritiserar inte Överförmyndarnämnden i Danderyds kommun (nämnden).

Inledning

Länsstyrelsen besökte nämndens kansli den 7 maj 2025. Vid inspektionen granskades nämndens register över ställföreträdarskap samt 25 enskilda akter. I bilagan till rapporten finns information om vilka akter som granskades.

Nämnden yttrade sig över ett utkast av rapporten den 15 maj 2025. Länsstyrelsen har tagit del av nämndens kommentarer och har bedömt att det inte har funnits anledning att genomföra ett digitalt sammanträde med nämnden.

I rapporten tar vi upp de ärenden som vi haft något att anmärka på.

Uppföljning av föregående rapport

I rapporten från föregående inspektion (dnr 14528-2024) riktade Länsstyrelsen kritik mot nämnden på följande punkter:

- Bristfällig hantering av ett överklagande

Länsstyrelsen har inte följt upp ärendet särskilt vid denna inspektion.

Aktgranskning

Korrigeringar i årsräkningar

Sammanfattning av granskningen

I akt 3563 gällande särskild förordnad vårdnadshavare noterade Länsstyrelsen att årsräkningarna för 2022, 2023 och 2024 hade granskats utan anmärkning. Länsstyrelsen noterade dock att nämnden hade gjort korrigeringar i räkningarna och bland annat lagt till posterna "Insättning Formue 1 989 077,69 kr" och "Insättning fasträntekonto åter 2 148 658,53 kr" i årsräkningen för 2023. Det framgick inte av akten att de korrigerade årsräkningarna hade skickats till ställföreträdarna för ny påskrift.

I akt 3484 gällande ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB noterade Länsstyrelsen också att nämnden hade gjort korrigeringar av summor och justerat poster i årsräkningen för 2023. Årsräkningen hade godkänts utan anmärkning. Det framgick inte av akten att årsräkningen hade skickats till den gode mannen för ny påskrift.

Andra exempel på akter där liknande korrigeringar i årsräkningar har förekommit utan att räkningarna har skickats tillbaka till ställföreträdaren är akt 3348 gällande ett förmynderskap samt akt 3502 och akt 3791, som båda avsåg godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB.

Länsstyrelsens bedömning

Förordnade förmyndare, gode män och förvaltare ska före den 1 mars varje år i en årsräkning till överförmyndaren redogöra för förvaltningen under föregående år av egendom som har stått under ställföreträdarens förvaltning. Årsräkningen ska avges på heder och samvete. I årsräkningen ska anges den enskildes tillgångar och skulder vid början och slutet av den tid som räkningen avser. Vidare ska en sammanställning göras av inkomster och utgifter under nämnda tid. Av årsräkningen ska särskilt framgå hur mycket som har använts för den enskildes uppehälle eller nytta i övrigt (14 kap. 15 § föräldrabalken (1949:381) (FB)).

Förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet står under överförmyndarens tillsyn (12 kap. 9 § FB). Överförmyndaren ska granska deras verksamhet med ledning av de förteckningar, årsräkningar, sluträkningar samt andra handlingar och uppgifter angående förvaltningen som har lämnats (16 kap. 3 § första stycket

FB). Granskningen av årsräkningar utgör därför en central del av överförmyndarens tillsyn över ställföreträdare.

Justitieombudsmannen har i beslut den 8 december 2009 (dnr 5955-2009) uttalat bl.a. följande angående en överförmyndares granskning av förteckningar och årsräkningar. "[...] Om för stora ändringar görs utan medverkan av ställföreträdaren är det risk att straff- och skadeståndsansvaret urholkas. Det är i dessa fall bättre att ställföreträdaren ombeds att ge in en skriftlig komplettering."

Länsstyrelsen vill framhålla följande. Om överförmyndaren vid granskningen av t.ex. en årsräkning finner att den är alltför bristfälligt ifylld bör överförmyndaren i första hand begära att ställföreträdaren kompletterar årsräkningen. Det är ställföreträdaren, inte överförmyndaren, som ska upprätta årsräkningen. Om en ställföreträdare inte klarar av att upprätta årsräkningen kan det i stället finnas anledning för överförmyndaren att överväga andra åtgärder, t.ex. pröva frågan om personen är lämplig att inneha uppdraget. Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sina rutiner i detta avseende.

Övrigt

Inför Länsstyrelsens inspektion har nämnden informerat Länsstyrelsen om handläggningstiden gällande årsräkningar för räkenskapsåret 2023. Alla årsräkningar var färdiggranskade den 4 september 2024.

En av handläggarna kommer att sluta på kansliet i mitten av maj och rekryteringen av en ny handläggare har påbörjats. Tanken är även att kanslichefen ska kunna vara behjälplig i ärenden av svårare juridisk karaktär.

Rapporten har upprättats av Anna-Karin Alm med Maria Askerlund som medverkande.

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden i Danderyds kommun
Kommunfullmäktige i Danderyds kommun

Kommunstyrelsen i Danderyds kommun
Kommunrevisorerna i Danderyds kommun
Justitieombudsmannen

Granskade akter

Godmanskap enligt 11 kap. 2 § FB
3864, 3814

Godmanskap enligt 11 kap. 3 § FB
3778

Godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB
3542, 3654, 3656, 3484

Förvaltarskap
3821, 3465, 3571

Förmynderskap
3754, 3833, 3416, 3348

Särskilt förordnad vårdnadshavare
3563

Ärenden med byte av ställföreträdare
3791, 3772

Ärenden där det har inkommit klagomål
2876, 1044, 3502

Ärenden med ansökan om uttag
3742, 3816

Ensamkommande barn
3872

Under uppbyggnad
3858, 3870